

”
Kulturmiljøerne
kan meget mere
end at være et
vindue til fortiden.
De kan være med
til at forme
fremtiden.

Byg kommune- planen på alt det gode, I allerede har

Når de nye byråd skal i gang med at revidere kommuneplanerne, kan de med fordel kigge rigtig godt på de gode kulturmiljøer, de allerede har. Det bliver til glæde for både borgere, byer og kommunens grønne omstilling.

Af **Thomas Brogren**, projektchef i Realdania

Forestil dig, at arbejdernes rækkehus af mursten blev jævnet med jorden. At forstadens bedste højhus blev slettet fra det danske landskab. At parcelhuskvarteret med de store, gamle træer forsvandt. Hvad ville det betyde for vores byers særpræg? For måden, vi bor på, for vores hverdag og for vores sammenhold?

I Realdania tror vi på, at de byer, der står stærkest i fremtiden, er dem, der bygger videre på kvaliteten og identiteten fra fortiden. Derfor arbejder vi for at udvikle lokale kulturmiljøer over hele landet gennem indsatsen *Kulturmiljøer former Fremtiden* – og derfor kommer vi her på bagkant af kommunalvalget med en opfordring til alle jer, der sidder i forvaltningerne og skal arbejde sammen med de nye borgmestre og byråd om den nye kommuneplan: Jeres lokale kulturmiljøer er et skatkammer, så brug dem.

Med de nye byråd starter den nye planperiode op med byrådenes strategiske overvejelser omkring kommunens fysiske udvikling. Derfor er der lige nu et åbent vindue for at udvikle de greb, der vil gøre jeres kulturmiljøer til en aktiv og central del af det kommende kommuneplanarbejde.

Vi vil gerne pege på tre gode grunde til at arbejde aktivt med jeres lokale kulturmiljøer:

1

Kulturmiljøerne er attraktive for borgerne – også som boliger

Vi behøver ikke bygge nye fritliggende parcelhuse på 250 kvadratmeter for at opfylde danskernes boligdrømme. De mindre boliger i lokale kulturmiljøer er attraktive for mange – faktisk ved vi fra en af vores undersøgelser, at cirka hver fjerde dansker mener,

at kulturarven har 'meget stor' eller 'stor' betydning for deres valg af bopæl, og den tendens er stigende. Det er ikke så underligt, for den slags historiske boliger har både kvalitet og identitet, ikke bare som et museum i vores bymidter, men som boliger også i fremtidens byer. Vi tror på, at fællesskabet med naboerne opstår nemmere, når vi har noget at være fælles om – f.eks. når vi bor i det samme historiske miljø.

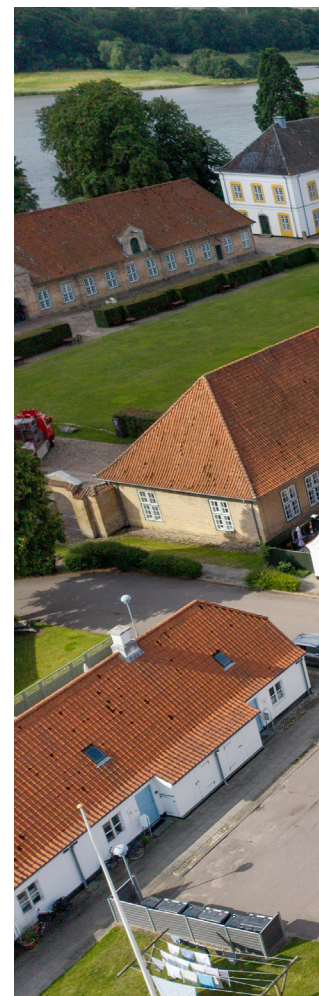
I Nexø arbejder vi f.eks. med Svenskehusene – præfabrikerede, farverige træhuse, som blev givet af svenskerne til bornholmerne efter bombningerne under anden verdenskrig. Selvom husene er mindre end nybyggede parcelhuse, er kvarteret i dag attraktivt med et fællesskab, der blandt andet bygger på, at man hjælper hinanden både i dagligdagen og med praktiske projekter vedrørende boligen.

Svenskehusene i Nexø. FOTO: NIELS MEILVANG

Nygade i Assens.

FOTO: BJARKE ØRSTED

2 Det er mere bæredygtigt at bygge på det, der findes i forvejen

Bevaring af kulturmiljøerne kan blive en del af kommuneplanens øgede fokus på klima. For vi kan bruge vores kulturmiljøer som gode eksempler på en mere bæredygtig udvikling af vores boliger og byer. De står som stærke eksempler på, hvordan vi kan bygge mere langtidsholdbart til glæde for både fællesskabet og den enkelte, nu og i de næste generationer.

For klimaforandringerne og ressourcekrisen banker på døren og kræver, at vi gør tingene anderledes. Vi skal bruge, renovere og transformere alt det, der allerede findes, i stedet for altid at bygge nyt – for vi ved, at renovering er bedst for klimaet.

I Realdania bad vi i 2024 en lang række fageksperter om at beregne klimaaftrykket for forskellige reno-

veringsscenarier og holde det op imod nedrivning og nybyggeri, og resultatet var entydigt: Alle former for bevaring og renovering – også de lette – er bedre end at rive ned og bygge nyt.

3 Kulturmiljøerne har turismepotentiale

De lokale kulturmiljøer giver store og små byer en unik kulturhistorie. Det er ikke bare attraktivt for dem, der allerede bor i byen eller overvejer at flytte dertil, men kan også være med til at tiltrække besøgende udefra. Næsten tre fjerdedele svarer i en af vores undersøgelser, at de opsøger kulturarv på udflugter og ferier.

Det arbejder vi med i Augustenborg på Als, hvor byen både i bogstavelig og overført forstand er bygget op omkring slottet med huse bygget til slottets ansatte, håndværkere og handlende. De fleste

Jeres lokale
kulturmiljøer er
et skatkammer,
så brug dem.

Augusten-
borg.

FOTO: BJARKE
ØRSTED

af husene er i dag ejet af private, og som en del af projektet Hertugbyens Restaureringspulje kan ejerne få et tilskud på 75 procent af deres udgifter til at istandsætte bygninger, der enten er fredede, bevaringsværdige eller på anden vis er en del af kulturmiljøet omkring slottet. På den måde er Augustenborg i gang med at få en overhaling, der skal styrke sammenhængen mellem slot og boliger og dermed øge oplevelsespotentialet for turister.

Der er med andre ord mange gode grunde til, at I, der arbejder med kommuneplanen, bygger på jeres lokale kulturmiljøer, når I skal udvikle jeres byer, klimainsatsen og boligområder.

For kulturmiljøerne kan meget mere end at være et vindue til fortiden. De kan være med til at forme fremtiden.

Kulturmiljøer former Fremtiden

Kulturmiljøer former Fremtiden er en indsats, der skal støtte kommuner i at udvikle byernes lokale kulturmiljøer. Det skal styrke byernes særlige identitet, høje kvalitet og robusthed til glæde for både beboere og besøgende. Indsatsen løber fra 2025 til 2028 og er en del af Realdanias arbejde med at udvikle fremtidens byggeskik og udnytte steders lokale potentiale.

BARK Rådgivning er fagligt sekretariat og sparringspartner for Kulturmiljøer former Fremtiden.

Læs mere om indsatsen, og find inspiration i de første seks projekter på realdania.dk.